BISERICA ROMÂNĂ UNITĂ CU ROMA GRECO-CATOLICĂ

BUNAVESTIRE ✞ ANNUNCIATION

BYZANTINE ROMANIAN CATHOLIC MISSION – TORONTO, CANADA

78 Clifton Road, Toronto, ON, M4T 2G2
tel: 416 443 8796 www.bunavestire.org

Duminica / Sundays:
Sf. Spovedanie – 12:15 pm–Reconciliation
Sf. Rozar – 12:15 pm – Holy Rosary
Sfânta Liturghie - 12:45 pm - Divine Liturgy

Duminica a 23-a după Rusalii,
Sf. Mare Mucenic Dumitru - 26 octombrie
23rd Sunday after Pentecost
St. Demetrius Great Martyr – October 26
26 Octombrie / *October 2025, Glas / Tone 3*

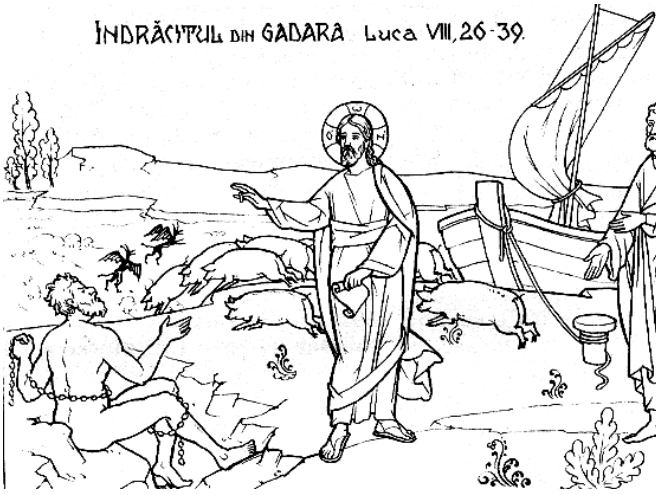

La Antifonul 3: **B**ucură-te uşa lui Dumnezeu, prin care a trecut întrupându-se Făcătorul, sigilată păzindu-te; bucură-te nor uşor, care ai purtat pe Hristos ploaia cea dumnezeiască; bucură-te munte mărit, bogat şi netăiat.

Tropar (25): **Să se veselească cele cereşti şi să se bucure cele pământeşti, că a făcut învingere cu braţul său Domnul; călcat-a cu moartea pe moarte, începătorul învierii morţilor s-a făcut, din pântecele iadului ne-a mântuit pe noi şi a dat lumii mare îndurare.**

***M**ărire Tatălui şi Fiului şi Spiritului Sfânt, şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.*

Troparul Sf. Dumitru: **M**are apărător te-a aflat lumea întru primejdii, purtătorule de lupte, pe tine cel ce ai biruit pe păgâni. Deci precum ai înfrânt mândria lui Lie, şi la luptă îndrăzneţ ai făcut pe Nestor, aşa, Sfinte Dimitrie, roagă-l pe Hristos Dumnezeu, să ne dăruiască nouă mila cea mare.

At 3rd Antiphon: **H**ail, You portal of God, through which the Creator incarnate emerged, preserving You sealed; hail, You light cloud who did bear Christ, the divine rain; hail You glorious mount, fertile and undefiled.

Troparion: **L**et the heavens be glad, let earthly things rejoice for the Lord has wrought might with His arm. He has trampled down death by death; the first-born of the dead He has become. From the belly of Hades He has delivered us and has granted great mercy to the world.

***G**lory be to the Father, and to the Son, and to the Holy Spirit, now, and always, and forever and ever. Amen.*

Troparion of St. Demetrius: **T**he world found you a great protector in dangers, o warrior, who did conquer the pagans. Therefore, as you did trample the pride of Lius, and did make Nestor courageous in war, in like manner, O Saint Demetrius, pray Christ our God to grant us his mercy.

Prochimen: **C**ântaţi Dumnezeului, nostru cântaţi; cântaţi Împăratului nostru, cântaţi. *(Ps. 46, 6)*
Stih: **T**oate popoarele bateţi din palme, strigaţi lui Dumnezeu, cu glas de bucurie. *(Ps. 46, 1)*

Apostol: **D**in epistola către Efeseni a Sfântului Apostol Pavel citire. *(2, 4-10)*

Fraţilor, Dumnezeu, bogat fiind în milă, pentru multa Sa iubire cu care ne-a iubit, Pe noi cei ce eram morţi prin greşealele noastre, ne-a făcut vii împreună cu Hristos - prin har sunteţi mântuiţi! - Şi împreună cu El ne-a sculat şi împreună ne-a aşezat întru ceruri, în Hristos Iisus, Ca să arate în veacurile viitoare covârşitoarea bogăţie a harului Său, prin bunătatea ce a avut către noi întru Hristos Iisus. Căci în har sunteţi mântuiţi, prin credinţă, şi aceasta nu e de la voi: este darul lui Dumnezeu; Nu din fapte, ca să nu se laude nimeni. Pentru că a Lui făptură suntem, zidiţi în Hristos Iisus spre fapte bune, pe care Dumnezeu le-a gătit mai înainte, ca să umblăm întru ele.

Evanghelia: ***Luca 8,26-39***

În vremea aceea a venit Iisus cu corabia în ţinutul Gherghesenilor, care este în faţa Galileii. Şi ieşind pe uscat, L-a întâmpinat un bărbat din cetate, care avea demon şi care de multă vreme nu mai punea haină pe el şi în casă nu mai locuia, ci prin morminte. Şi văzând pe Iisus, strigând, a căzut înaintea Lui şi cu glas mare a zis: Ce ai cu mine, Iisuse, Fiul lui Dumnezeu Celui Preaînalt? Rogu-Te, nu mă chinui. Căci poruncea duhului necurat să iasă din om, pentru că de mulţi ani îl stăpânea, şi era legat în lanţuri şi în obezi, păzindu-l, dar el, sfărâmând legăturile, era mânat de demon, în pustie. Şi l-a întrebat Iisus, zicând: Care-ţi este numele? Iar el a zis: Legiune. Căci demoni mulţi intraseră în el. Şi-L rugau pe El să nu le poruncească să meargă în adânc. Şi era acolo o turmă mare de porci, care păşteau pe munte. Şi L-au rugat să le îngăduie să intre în ei; şi le-a îngăduit. Şi, ieşind demonii din om, au intrat în porci, iar turma s-a aruncat de pe ţărm în lac şi s-a înecat. Iar păzitorii văzând ce s-a întâmplat, au fugit şi au vestit în cetate şi prin sate. Şi au ieşit să vadă ce s-a întâmplat şi au venit la Iisus şi au găsit pe omul din care ieşiseră demonii, îmbrăcat şi întreg la minte, şezând jos, la picioarele lui Iisus şi s-au înfricoşat. Şi cei ce văzuseră le-au spus cum a fost izbăvit demonizatul. Şi L-a rugat pe El toată mulţimea din ţinutul Gherghesenilor să plece de la ei, căci erau cuprinşi de frică mare. Iar El, intrând în corabie, S-a înapoiat. Iar bărbatul din care ieşiseră demonii Îl ruga să rămână cu El. Iisus însă i-a dat drumul zicând: Întoarce-te în casa ta şi spune cât bine ţi-a făcut ţie Dumnezeu. Şi a plecat, vestind în toată cetatea câte îi făcuse Iisus.

Prokimenon: **L**et the music sound for our God, let it sound, let the music sound for our king, let it sound. *(Ps. 47, 6)*
Verse: **C**lap your hands, all peoples, acclaim God with shouts of joy. *(Ps. 47, 1)*

Epistle: **A** reading from the Epistle of the Holy Apostle Paul to the Ephesians: *(2, 4-10)*

Brethren! God, being rich in faithful love, through the great love with which he loved us, even when we were dead in our sins, brought us to life with Christ, it is through grace that you have been saved, and raised us up with him and gave us a place with him in heaven, in Christ Jesus. This was to show for all ages to come, through his goodness towards us in Christ Jesus, how extraordinarily rich he is in grace. Because it is by grace that you have been saved, through faith; not by anything of your own, but by a gift from God; not by anything that you have done, so that nobody can claim the credit. We are God's work of art, created in Christ Jesus for the good works which God has already designated to make up our way of life.

Gospel: ***Luke 8, 26-39***

At that time, as Jesus came to land in the territory of the Gerasenes, which is opposite Galilee. He was stepping ashore when a man from the city who was possessed by devils came towards him; for a long time the man had been living with no clothes on, not in a house, but in the tombs. Catching sight of Jesus he gave a shout, fell at his feet and cried out at the top of his voice, "What do you want with me, Jesus, son of the Most High God? I implore you, do not torture me." For Jesus had been telling the unclean spirit to come out of the man. It had seized on him a great many times, and then they used to secure him with chains and fetters to restrain him, but he would always break the fastenings, and the devil would drive him out into the wilds. Jesus asked him, "What is your name?" He said, "Legion", because many devils had gone into him. And these begged him not to order them to depart into the Abyss. Now there was a large herd of pigs feeding there on the mountain, and the devils begged him to let them go into these. So he gave them leave. The devils came out of the man and went into the pigs, and the herd charged down the cliff into the lake and was drowned. When the swineherds saw what had happened they ran off and told their story in the city and in the country round about; and the people went out to see what had happened. When they came to Jesus they found the man from whom the devils had gone out sitting at the feet of Jesus, wearing clothes and in his right mind; and they were afraid. Those who had witnessed it told them how the man who had been possessed came to be saved. The entire population of the Gerasene territory was in great fear and asked Jesus to leave them. So he got into the boat and went back. The man from whom the devils had gone out asked to be allowed to stay with him, but he sent him away saying, `Go back home and report all that God has done for you." So the man went off and proclaimed throughout the city all that Jesus had done for him.

Priceasna: (70) **A**scultă Doamne pe servii tăi. Şi nu uita ruga lor. Mântuieşte poporul ce strigă şi caută cu îndurare spre moştenirea Ta. O Doamne, Doamne. Aliluia.

Communion Hymn: **H**ear, O Lord, your servants and despise not their supplication. Save the people who pray to You, and look down with mercy upon your inheritance, O Lord. Alleluia.

83. Eu Dumnezeul vostru

Eu Dumnezeul vostru
Pe toţi cei osteniţi,
Vă chem cu bunătate
La Mine să veniţi.

Refren:
Venim Isuse, venim cu toţii,
Venim la masa Ta.

V-aştept cu nerăbdare
La Sfântul Meu Altar,
Ca viaţa Mea divină
Să vă ofer în dar.

Eu sunt în Taina Sfântă
Şi-atât de mult doresc,
Cu Sfântu-Mi Trup şi Sânge
Pe toţi să vă hrănesc

Doar Eu sunt Pâinea Vieţii
Ce-a coborât din cer,
Cei care vin la Mine
Sunt siguri că nu pier.

Eu sunt al vostru frate,
Sunt cel mai bun păstor,
Şi pentru-a voastră viaţă
N-am pregetat să mor.

O dragoste mai mare
Nu are nimenea,
Ca cel ce pentru alţii
Îşi dă viaţa sa.

Aceeaşi Pâine Sfântă
Cu toţii să mâncaţi,
Uniţi la aceeaşi masă
Să vă simţiţi ca fraţi.

Vă dau poruncă nouă:
Să vă iubiţi mereu!
Să vă iubiţi ca fraţii,
Cum v-am iubit şi Eu.

Un singur trup cu Mine
De-a pururi veţi forma,
De veţi trăi-n iubire
Păstrând credinţa Mea.

106. Isuse, o dulce Isuse,
Cu lacrimi în ochi Te-adorăm
Şi inima noastră, Isuse,
Noi Ţie cu totul ţi-o dăm.

Tu vezi că suntem în primejdii,
Tu vezi că suntem în nevoi.
Aprinde focarul nădejdii
Şi stai totdeauna cu noi.

Tu scoţi pe-un popor din ţărână
Şi-l tragi de la rău dacă vrea,
Atrage şi ţara română
Şi pune-o la inima Ta.

Întoarce pierdutele naţii,
Întoarce întregul pământ,
Şi fă să cunoască-mpăraţii
Că lumea-i sub braţul Tău Sfânt.

Victorii şi haruri nespuse,
Bisericii Tale, Tu dă-i!
Păstrează-l pe Papa, Isuse,
Păstrează-i pe preoţii Tăi.

Formează-Ţi de-acuma o turmă
Din cei ce Te cheamă plângând,
Şi fă-o ca-n ceasul din urmă
Să zboare la cer triumfând.

De ce este importantă Școala Ardeleană?

Școala Ardeleană a fost o stare de spirit, generată de Biserica Greco-Catolică din Transilvania, cu epicentrul în Blajul lui Inocențiu Micu Klein, în orașul primelor școli sistematice și moderne românești, inaugurate de episcopul Petru Pavel Aron la 11 octombrie 1754. Vorbim despre un curent religios, cultural și politic, de factură iluministă, care, în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea și în primele decenii ale secolului al XIX-lea, a militat pentru emanciparea românilor transilvăneni, a contribuit în mod substanțial la formarea conștiinței naționale și a culturii române moderne.

Corifeii Școlii Ardelene, Samuil Micu, Gheorghe Șincai, Petru Maior și Ioan Budai-Deleanu, s-au caracterizat prin pietate și erudiție. Ideile lor privind romanitatea și demnitatea românilor, latinitatea limbii române și trecerea la grafia latină, fundamentate pe temeinice cercetări istorice și filologice, au iradiat dincolo de frontierele confesionale și teritoriale, ajungând în Bucovina (prin Aron Pumnul, profesorul lui Mihai Eminescu), în Moldova (prin Gherman Vida, profesorul lui Mihail Kogălniceanu) și în Țara Românească (prin Florian Aaron, profesorul lui Nicolae Bălcescu). Alături de acest nucleu, se regăsesc în mișcarea Școlii Ardelene o serie de intelectuali de mare valoare, greco-catolici precum Ignatie Daraban, Vasile Aron și Ioan Para, dar și ortodocși, dintre care îi amintim pe Ioan Piuariu Molnar, Radu Tempea și Ioan Popovici.

Ei au reușit să îmbine pasiunea studiului cu implicarea în societate, dezvoltând învățământul și acționând pentru schimbarea în bine a statutului românilor. Expresia politică a concepției lor este ilustrată de cele două memorii adresate Împăratului Leopold al II-lea în anii 1791 și 1792, cunoscute cu numele de *Supplex Libellus Vallachorum Transsilvaniae*.

Între numeroasele lor scrieri, se remarcă acelea care au marcat procesul de constituire a limbii române literare: Cartea de rugăciuni pentru evlavia omului creștin, tipărită de Samuil Micu la Viena, în 1779, prima lucrare tipărită de un român cu caractere latine; *Elementa linguae Daco-Romanae sive Valachicae*, prima gramatică sistematică a limbii române, tipărită de Samuil Micu și Gheorghe Șincai la Viena, în 1780; *Biblia de la Blaj*, 1795, tradusă de Samuil Micu. Pe plan istoric, se evidențiază Gheorghe Șincai cu Hronica românilor (1811), Petru Maior cu *Istoria pentru începutul românilor în Dachia* (1812) și cu Istoria Bisericii românilor atât a cestor dincoace, precum și a celor dincolo de Dunăre (Buda, 1813) și Samuil Micu cu *Brevis historica notitia et progressu nationis Daco-Romanae* (1780), cu varianta ei în limba română Cunoștință pe scurt a istoriei românilor și cu Istoria, lucrurile și întâmplările românilor (1792-1794).

Acestor călugări, preoți și mireni, formați în universitățile catolice apusene, mai ales la Roma și la Viena, li se datorează deschiderea societății românești din secolul al XVIII-lea spre curentele culturale și științifice europene. Dinamismul rodnic al gândirii lor venea tocmai din întâlnirea teologiei catolice și a gândirii iluministe cu tradiția și spiritualitatea românilor ardeleni, pe care cărturarii din Mica Romă au mediat-o și au cultivat-o în mod creativ.

Cu toate acestea, spațiul dedicat Școlii Ardelene în actualele manuale de istorie și de literatură este nesemnificativ. Recuperarea moștenirii Școlii Ardelene este astăzi necesară nu numai din motive legate de onestitatea intelectuală sau de cinstirea cuvenită înaintașilor care au marcat devenirea spirituală și culturală a românilor, dar și pentru faptul că ne poate inspira prezentul. Mesajul Școlii Ardelene își păstrează actualitatea deoarece vorbește României de astăzi despre credință și moralitate, despre știință și educație, despre păstrarea identității și despre orientarea pro-occidentală.

Sursa: **bisericaromanaunita.ro**